

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/126/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420010359
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Novák, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6420010359.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka a sudcov Mgr. Jána Bednára a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD v trestnej veci obžalovaného U. H., pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom dňa 29. marca 2022 o odvolaní obžalovaného U. H. proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/79/2020 z 29.09.2021 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e sa rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/79/2020 z 29.09.2021 vo výroku o uloženom ochrannom opatrení.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodujúc sám

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, § 74 ods. 1 Trestného zákona súd obžalovanému U. H., nar. XX.X.XXXX v R. nad C., trvale bytom U. pod N. XX, t. č. C. R. XXX ukladá ochranné protialkoholické liečenie a psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

Ostatné výroky napadnutého rozsudku zostávajú zrušením nedotknuté.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/79/2020 z 29.09.2021 bol obžalovaný U. H., uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 26.10.2019 v čase po 13.00 hod. v obci C. R. pred domom s popisným číslom XXX na ulici v blízkosti tam nachádzajúcej sa cesty, odzadu pristúpil s drevenou palicou - poriskom o dĺžke približne 1 meter, ktoré držal v rukách, k H. U. a od chrbta ho touto drevenou palicou udrel do pravej strany hrudníka, následkom čoho H. U. padol na zem, po čom ho opakovane udieral drevenou palicou do rôznych častí tela, vrátane hlavy, následkom čoho H. U. stratil vedomie, čím H. U. spôsobil zlomeninu VIII a IX rebra vpravo s pneumotoraxom, pomliaždenie hrudnej steny a pľúc, ako aj otras mozgu I. stupňa s bezvedomím, s dobou liečenia 70 dní, pričom počas doby najmenej 42 dní bol poškodený H. U. odkázaný na pomoc inej osoby, nakoľko nemohol vykonávať ani bežné činnosti, ako toaletu, hygienu, obliekanie, vyzliekanie, prípravu jedla a podobne.

Za to bol obžalovaný U. H. odsúdený podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona v spojení s § 74 ods. 1 Trestného zákona súd obžalovanému uložil ochranné protialkoholické liečenie a psychiatrické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obžalovanému uložil povinnosť nahradiť poškodenému Dôvera zdravotná poisťovňa, so sídlom Cintorínska 5, Nitra, IČO: 35942436, škodu vo výške 1.162,75 eur.

Proti citovanému rozsudku podal obžalovaný prostredníctvom obhajcu odvolanie. V písomných dôvodoch uviedol, že jeho odvolanie smeruje proti výrokom o uložení trestu a ochranného liečenia.

Vyslovil názor, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vo výroku o treste nesprávny a trest, ktorý mu bol týmto rozsudkom uložený, je napriek použitiu mimoriadneho zmierňujúceho ustanovenia § 39 Trestného zákona neprímerane prísny, pričom má za to, že mu mohol a mal byť uložený iný druh trestu, a to konkrétne trest domáceho väzenia, prípadne mu mal byť uložený trest odňatia slobody v kratšej výmere než 2 roky. Má za to, že v jeho prípade sú splnené všetky zákonné podmienky na uloženie trestu domáceho väzenia tak, ako to predpokladá § 53 Trestného zákona. Pred spáchaním tohto skutku sa nikdy nedopustil násilného konania voči inej osobe a doposiaľ nebol vo výkone trestu odňatia slobody, pričom v tomto smere ide o jediný exces v jeho doterajšom živote, na ktorom sa rozhodujúcou mierou podpísali vrodené zdravotné indispozície (neurologické ochorenie - epilepsia, psychické zmeny na podklade organického poškodenia mozgu pri epilepsii, organická afektívna porucha, mentálna inferiorita), ktoré si sám nezavinil a ktoré vo svojom znaleckom posudku č. 51/2020 popísala aj znalkyňa z odvetvia psychiatrie. Pokiaľ ide o jeho osobu, znalkyňa z odvetvia klinická psychológia v znaleckom posudku č. 25/2020 k prognóze jeho resocializácie výslovne uviedla, že „vzhľadom na zistený psychický stav obvineného sa prikláňam skôr k nariadeniu liečebných, než represívnych opatrení“. Rovnako aj znalkyňa psychiatrička MUDr. M. N. v závere svojho znaleckého posudku na otázku, či je jeho pobyt na slobode nebezpečný pre spoločnosť uviedla, že v prípade abstinencie nepredstavuje jeho pobyt na slobode nebezpečenstvo pre spoločnosť a jeho povaha je skôr submisívna, uzavretá, nenápadná, má úzkostné stavy v kolektíve ľudí a preto sa ich stráni. Vzhľadom k týmto skutočnostiam je presvedčený, že uloženie a vykonávanie nepodmienečného trestu odňatia slobody by v jeho prípade nenapĺňalo účel trestu, keďže tento druh trestu by vo svojich dôsledkoch plnil výlučne len represívnu funkciu. Ak už však súd prvého stupňa bez ďalšieho považoval za nevyhnutné uložiť mu najprísnejší druh trestu vo forme nepodmienečného trestu odňatia slobody, tak má za to, že trest odňatia slobody vo výmere 2 roky nepodmienečne je aj napriek jeho mimoriadnemu zníženiu pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby neprímerane prísny.

V ďalšej časti odvolania uviedol, že s uložením ochranného opatrenia sa stotožňuje, avšak má za to, že ochranné liečenie mu malo byť uložené ambulantnou formou, nie ústavnou formou ako bolo rozhodnuté napadnutým rozsudkom. V tejto súvislosti poukázal na závery znaleckého posudku č. 51/2020 MUDr. M. N., znalkyne z odvetvia psychiatria, ktorá vo svojom znaleckom posudku, uviedla, že odporúča „nariadiť u obvineného ochrannú protialkoholickú aj psychiatrickú liečbu ambulantnou formou v kombinácii s probačným dohľadom“. Je teda zrejmé, že ani z pohľadu znalkyne psychiatričky nie je uloženie ochranného liečenia ústavnou formou potrebné ani nevyhnutné, pričom má za to, že zásadu zdržanlivosti a primeranosti je potrebné aplikovať aj pri rozhodovaní o uložení ochranného opatrenia, a teda uložiť len tú formu ochranného liečenia, ktorá je ešte stále dostatočná na dosiahnutie účelu ochranného opatrenia.

Na záver podaného odvolania navrhol, aby krajský súd, napadnutý rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom podľa § 321 písm. d), písm. e) Trestného poriadku vo výrokoch o treste a ochrannom opatrení zrušil a rozhodujúci sám v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku mu uložil úhrnný trest domáceho väzenia v primeranej výmere a stanovil podmienky výkonu tohto trestu a uložil prípadne aj ďalšie povinnosti a obmedzenia uvedené v ustanovení § 51 ods. 3, ods. 4 Trestného zákona. Alternatívne navrhol, ak bude mať odvolací súd za to, že uloženie nepodmienečného trestu je nevyhnutné, aby tento trest mimoriadne znížil a uložil trest na dolnej hranici mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 3 písm. e) Trestného zákona, a uložil ochranné protialkoholické a psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

Obžalovaný U. H. sa na verejné zasadnutie, na ktorom sa rozhodovalo o jeho odvolaní nedostavil, svoju neúčast' ospravedlnil a požiadal odvolací súd, aby konal v jeho neprítomnosti.

Prokurátor krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí odvolacieho uviedol, že považuje napadnutý rozsudok vo všetkých jeho výrokoch za zákonný a správny. Navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné

Obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zotrval na dôvodoch odvolania a navrhol, aby odvolací súd rozhodol v intenciách tohto odvolania.

Krajský súd Banská Bystrica ako súd odvolací, predtým ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané včas, v lehote ustanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b), pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por. a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por..

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti zistil, že odvolanie obžalovaného je čiastočne dôvodné.

Odvolací súd konštatuje, že obžalovaný U. Tököly na hlavnom pojednávaní súdu prvého stupňa konanom dňa 29.9.2021 v súlade s ustanovením § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Následne súd v súlade s ustanovením § 257 ods. 5 Trestného poriadku postupoval primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku. Samosudca uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku vyhlásenie obžalovaného prijal a zároveň podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom sa obžalovaný priznal k spáchaniu skutku, sa nevykoná, súd vykoná len dôkazy súvisiace s výrokom o treste, ochrannom opatrení a náhrade škody.

Keďže odvolací súd v napadnutom rozsudku vo vzťahu k výroku o vine ani v postupe súdu predchádzajúcom tomuto výroku, nezistil chyby odvolaním nevytykané a odôvodňujúce podanie dovolania, preskúmal z podnetu podaného odvolania v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. len výrok o uloženom treste a ochrannom opatrení.

Odvolací súd pri preskúmvaní výroku o treste zistil, že okresný súd prihliadol na všetky skutočnosti a zásady podľa § 34, § 36, § 37 a § 38 Trestného zákona dôležité z hľadiska jeho ukladania a to spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce a poľahčujúce okolnosti, osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti nápravy, ale i generálnu a individuálnu prevenciu. Vo všeobecnosti treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy. Záver o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára aj na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie uloženého trestu je v napadnutom rozsudku dostatočné a vecne správne, preto odvolací súd v tomto smere odkazuje na dôvody rozsudku okresného súdu. Aj odvolací súd po zvážení všetkých rozhodujúcich skutočností dôležitých pre určenie výmery trestu s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu a osobu obžalovaného, dospel k záveru, že uloženie trestu odňatia slobody podľa § 155 ods. 1 Tr. zákona v trestnej sadzbe od 4 rokov do 10 rokov, by bolo pre obžalovaného neprimerane prísne. Preto aj odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky na aplikáciu inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák., za použitia obmedzujúceho ustanovenia § 39 ods. 3 písm. e) Tr. zák., podľa ktorého súd nesmie uložiť trest odňatia slobody kratší ako šesť mesiacov. Za takéhoto stavu, preto okresný súd správne u obžalovaného znížil výmeru trestu odňatia slobody a uložil mu trest vo výmere dvoch rokov. Pokiaľ ide o výmeru trestu odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou obhajoby, že takto vymieraný trest je neprimerane prísny, pretože trest v trvaní dvoch rokov zohľadňuje spôsob spáchania skutku ako aj spôsobený následok poškodenému. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že obžalovaný poškodeného H. U. bezohľadne napadol od chrbta, keď ho udrel drevenou palicou do

pravej strany hrudníka, následkom čoho poškodený padol na zem a následne ho opakovane udieral drevenou palicou do rôznych častí tela, vrátane hlavy, pritom mu spôsobil ťažkú ujmu na zdraví.

Odvolačí súd sa v ďalšom stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa, keď vymeraný trest vyslovil ako nepodmienečný, pretože obžalovaný sa predmetného skutku dopustil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia uloženého rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/132/2017 zo dňa 11.4.2018, právoplatným dňa 11.4.2018, ktorým bol odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu 2 roky, a v takom prípade podľa § 49 ods. 2 Tr. poriadku súd nemôže páchatela za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia opätovne podmienenčne odsúdiť, teda odložiť výkon trestu odňatia slobody.

V danom prípade neprichádzalo do úvahy uloženie alternatívneho trestu v podobe trestu domáceho väzenia podľa § 53 ods. 1 Trestného zákona, ako sa domáhal obžalovaný. Pokiaľ obhajoba obžalovaného poukazuje na to, že na konaní obžalovaného sa rozhodujúcou mierou podpísali vrodené zdravotné indispozície (neurologické), ktoré si sám nezavinil, tak odvolací súd sa s takouto argumentáciou nemohol stotožniť, keďže podľa znaleckého posudku č. 51/2020 znalkyne z odvetvia psychiatrie MUDr. M. N., v čase spáchania činu bola u obžalovaného prítomná akútna kombinovaná alkoholová opitosť, ktorá vznikla požitím alkoholu pri chronickej medikácii antiepileptikom Depakine chrono, teda tento stav si obžalovaný privodil sám požitím alkoholu. Zo znaleckého posudku taktiež vyplýva, že v stave opitosti nastávajú u obžalovaného zmeny v jeho správaní, jeho konanie je konfliktné, impulzívne so zníženým prahom pre agresívne reagovanie na slovnej a fyzickej úrovni. Ani zo znaleckého posudku z odvetvia klinická psychológia nevyplývajú také skutočnosti z ktorých by bolo možné vyvodiť, že účel trestu bude u obžalovaného lepšie zabezpečený alternatívnym trestom, keďže obžalovaný sa voči konzumácii alkoholu stavia nekriticky, pričom prognóza ďalšieho vývoja osobnosti je taká, že jeho stav v prípade zaliečania sa môže stabilizovať, nie však upraviť ad integrum, pritom veľmi dôležitú úlohu bude zohrávať schopnosť abstinencie. Za danej situácie, keď obžalovaný napriek vedomosti svojej choroby požíva alkoholické nápoje, k abstinencii sa stavia nekriticky, preto nie je možné rozumnou istotou očakávať, že by miernejší trest vo forme domáceho väzenia u neho splnil účel trestu.

Pokiaľ ide ochranné opatrenie, ktoré bolo obžalovanému uložené súdom prvého stupňa ústavnou formou, tak v tomto prípade sa odvolací súd stotožnil s námietkami obhajoby obžalovaného, keďže tento výrok nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Z psychiatrického znaleckého posudku vyplýva, že znalkyňa odporučila obžalovanému uloženie ochranného liečenia v ambulantnej forme. Ak mal okresný súd pochybnosti o účelnosti navrhovanej liečby znalkyňou, mal v tomto smere vykonať dokazovanie a k tejto otázke vypočuť znalkyňu na hlavnom pojednávaní. Odvolací súd nezistil žiadny dôvod na korigovanie záverov znaleckého posudku k otázke spôsobu výkonu ochranného liečenia. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že obžalovanému bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody a v takom prípade u neho dôjde k vynútenej abstinencii a za tohto stavu je plne postačujúce obžalovanému uložiť ochranné protialkoholické liečenie a psychiatrické liečenie ambulantnou formou. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o uloženom ochrannom opatrení zrušil a rozhodujúci sám podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, § 74 ods. 1 Trestného zákona obžalovanému U. H., uložil ochranné protialkoholické liečenie a psychiatrické liečenie ambulantnou formou. Ak v priebehu liečby nastane situácia, že ambulantné liečenie svoj účel neplní, môže súd spôsob liečby zmeniť na ústavné liečenie.

Odvolačí súd nezistil pochybenie vo výroku, ktorým okresný súd obžalovanému uložil povinnosť nahradiť poškodenému Dôvera zdravotná poisťovňa, so sídlom Cintorínska 5, Nitra, IČO: 35942436, škodu vo výške 1.162,75 eur.

S poukazom na zhora rozvedené dôvody senát krajského súdu rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.